Fullgild rafræn undirskrift
ÞÓRUNN ÝR ELÍASDÓTTIR
Kennitala: 090776-6149
2024-03-25 14:27:19 GMT
kaupfélagsstjóri

Fullgild rafræn undirskrift
GUÐNÝ HELGA BJÖRNSDÓTTIR
Kennitala: 210569-4809
2024-03-25 15:49:21 GMT
meðstjórnandi

Fullgild rafræn undirskrift
ÁRSÆLL DANÍELSSON
Kennitala: 010853-3549
2024-03-25 21:04:29 GMT
meðstjórnandi

Fullgild rafræn undirskrift
GUNNAR ÞÓRARINSSON
Kennitala: 191262-7869
2024-03-25 21:18:11 GMT
stjórnarformaður

Fullgild rafræn undirskrift
ÓLAFUR BENEDIKTSSON
Kennitala: 091261-5539
2024-03-26 10:26:26 GMT
meðstjórnandi

Fullgild rafræn undirskrift
ÞORSTEINN H SIGURJÓNSSON
Kennitala: 150153-4419
2024-03-26 10:54:38 GMT
meðstjórnandi

Fullgild rafræn undirskrift
JÓN ARNAR ÓSKARSSON
Kennitala: 110580-3989
2024-03-26 14:48:48 GMT
endurskoðandi

Kaupfélag Vestur-Húnvetninga

Ársreikningur 2023

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit	Bls.
Skýrsla og áritun félagsstjórnar	**2**
Áritun óháðs endurskoðanda	**3-4**
Áritun skoðunarmanna	**5**
Rekstrarreikningur	**6**
Efnahagsreikningur	**7-8**
Sjóðstreymi	**9**
Skýringar	**10-19**

Kaupfélag Vestur-Húnvetninga svf.
Strandgötu 1
530 Hvammstanga
kt. 680169-1879

Skýrsla og áritun félagsstjórnar

Meginstarfsemi félagsins

Meginstarfsemi Kaupfélags Vestur-Húnvetninga felst í verslunarrekstri á sviði matvöru, sérvöru og byggingavöru. Verslun félagsins er staðsett á Hvammstanga.

Starfsemin á árinu

Rekstur félagsins var með svipuðu móti í ár og síðast liðið ár. Heildarvelta félagsins nam 966,6 milljónum króna á árinu og hagnaður ársins var 46,6 milljónir króna samanborið við 945,7 milljóna króna veltu og 29,7 milljóna króna hagnað á árinu 2022. Eigið fé félagsins nam 684,5 milljón króna í árslok 2023 samanborið við 638,1 milljónir króna í árslok 2022. Í árslok nam eiginfjárhlutfall félagsins 76,9% en var 73,6% í árslok 2022. Hjá félaginu störfuðu 40 starfsmenn á árinu í 22 stöðugildi. Hlutfall kynja er 49% konur og 51% karlar.

Það er álit stjórnar og kaupfélagsstjóra félagsins að allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu félagsins í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun félagsins, komi fram í ársreikningnum.

Framtíðaráform

Gert er ráð fyrir að rekstur félagsins verði með svipuðu sniði árið 2024 og hann var á árinu 2023.

Eignaraðild og ráðstöfun hagnaðar

Félagsmenn í árslok voru 395 í 5 félagsdeildum en voru 393 í ársbyrjun. Í samræmi við ákvæði laga um samvinnufélög hafa allir félagsmenn jafnan atkvæðisrétt og önnur réttindi þar sem stofnsjóður er eingöngu í A-deild. Stjórn félagsins leggur til að 1.808.302 kr. verði greiddar inná stofnsjóðsreikninga félagsmanna á árinu 2024 vegna rekstrarársins 2023. Vísað er til skýringa í ársreikningnum varðandi breytingar á eiginfjárreikningum. Framangreid arðstillaga grundvallast á niðurstöðu aðalfundar félagsins.

Fjárhagsleg áhættustjórnun

Helsta fjárhagslega áhætta félagsins er útlánaáhætta tengd viðskiptakröfum og lausafjáráhættu. Útlánatöp eru takmörkuð með virkri eftirfylgni við innheimtu og sérstökum innheimtureglum. Markaðsáhætta félagsins vegna fjármálagjörninga er óveruleg. Lausafjáráhætta er lágmörkuð með daglegri sjóðstýringu og samningum um greiðslufresti.

Atburðir eftir lok reikningsárs

Engir verulegir atburðir hafa átt sér stað eftir lok reikningsárs.

Stjórn Kaupfélags Vestur-Húnvetninga og kaupfélagsstjóri staðfesta hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2023 með undirritun sinni.

Hvammstanga, 25. mars 2024

Gunnar Þórarinsson
Stjórnarformaður

Ársæll Daníelsson
Meðstjórnandi

Guðný Helga Björnsdóttir
Meðstjórnandi

Ólafur Benediktsson
Meðstjórnandi

Þorsteinn H. Sigurjónsson
Meðstjórnandi

Þórunn Ýr Elíasdóttir
Kaupfélagsstjóri

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og félagamanna Kaupfélags Vestur-Húnvetninga

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Kaupfélags Vestur-Húnvetninga („félagið“) fyrir árið 2023. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2023 og afkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð félaginu í samræmi við gildandi siðareglur fyrir endurskoðendur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Ársreikningur félagsins 31. desember 2022 var endurskoðaður af öðrum endurskoðanda. Áritunin er dagsett 4. apríl 2023 og er án fyrirvara.

Ábyrgð stjórnar og kaupfélagsstjóra á ársreikningnum

Stjórn og kaupfélagsstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og kaupfélagsstjóra að leggja mat á rekstrarhæfi félagsins og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa félagið upp eða hætta starfsemi þess, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Stjórn og kaupfélagsstjóri hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort ársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur ársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins, frh.:

- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og kaupfélagsstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi félagsins. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert félagið órekstrarhæft.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum ársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 25. mars 2024

KPMG ehf.

Jón Arnar Óskarsson

Rekstrarreikningur ársins 2023

	Skýr.	2023	2022
Rekstrartekjur			
Sala verslunardeilda		923.243.950	902.467.959
Sala afurða		1.964.204	4.463.007
Aðrar tekjur		41.377.545	38.732.841
		966.585.699	945.663.807
Rekstrargjöld			
Kostnaðarverð seldra vara		701.438.522	686.554.736
Laun og launatengd gjöld	3	203.524.048	202.699.425
Annar rekstrarkostnaður		47.965.483	41.033.698
Afskriftir	5	8.662.704	10.391.845
		961.590.757	940.679.703
Rekstrarhagnaður		4.994.942	4.984.104
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	4		
Vaxtatekjur og verðbætur		8.402.194	8.714.371
Vaxtagjöld og verðbætur		(1.398.396)	(4.908.336)
Gengismunur		(696.849)	(18.785)
		6.306.949	3.787.250
Áhrif af rekstri hlutdeildarfélaga	6	37.591.702	22.659.737
Hagnaður fyrir skatta		48.893.593	31.431.090
Tekjuskattur	9	(2.264.419)	(1.758.031)
Hagnaður ársins		46.629.174	29.673.060

Efnahagsreikningur 31. desember 2023

	Skýr.	31.12.2023	31.12.2022
Eignir			
Fastafjármunir			
Rekstrarfjármunir	5		
Fasteignir		132.294.324	137.439.247
Vélar, áhöld og innréttingar		26.530.052	24.118.835
Bifreiðar		1.359.876	1.543.476
		160.184.252	163.101.558
Fjáreignir:			
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	6	361.351.840	323.760.137
Eignarhlutir í öðrum félögum	7	12.988.715	6.988.715
Skuldabréfaeign	8	40.938.746	29.514.132
		415.279.301	360.262.984
Aðrir fastafjármunir:			
Tekjuskattseign	9	0	1.095.120
		0	1.095.120
Fastafjármunir samtals		575.463.553	524.459.661
Veltufjármunir			
Birgðir	10	116.085.203	132.680.578
Næsta árs afborgun skuldabréfaeignar	8	11.111.468	9.983.967
Viðskiptakröfur	11	94.526.196	130.135.967
Krafa á tengda aðila	19	4.533.255	4.951.770
Aðrar skammtímakröfur	12	771.600	548.105
Handbært fé	13	88.169.872	63.843.187
		315.197.593	342.143.574
Eignir samtals		890.661.147	866.603.236

Efnahagsreikningur 31. desember 2023

Eigið fé og skuldir	Skýr.	31.12.2023	31.12.2022
Eigið fé	14		
Stofnsjóður félagsmanna		3.173.423	1.936.312
Lögbundinn varasjóður		793.356	484.078
Sjóður til stuðnings mjólkurframleiðslu		26.330.617	24.378.163
Menningarsjóður		168.651	172.618
Bundinn hlutdeildarreikningur		228.190.360	190.598.658
Óráðstafað eigið fé		425.862.089	420.483.918
		684.518.496	638.053.747
Skuldir			
Skuldbindingar:			
Tekjuskattsskuldbinding	9	1.169.300	0
Langtímaskuldir:			
Lán til lengri tíma en árs	15	4.065.166	8.130.335
Skammtímaskuldir:			
Viðskiptaskuldir	16	142.119.624	146.356.198
Aðrar skammtímaskuldir	17	29.434.138	38.559.857
Skuld við tengda aðila	19	25.289.254	30.075.346
Næsta árs afborganir langtímalána	15	4.065.169	4.065.168
Ógreiddir skattar	9	0	1.362.585
		200.908.185	220.419.154
Skuldir samtals		206.142.651	228.549.489
Eigið fé og skuldir samtals		890.661.147	866.603.236
Ábyrgðarskuldbindingar	18		
Aðrar upplýsingar	18-19		

Sjóðstreymi ársins 2023

	Skýr.	2023	2022
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Hagnaður ársins		46.629.174	29.673.060
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	5	8.662.704	10.391.845
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaga	6	(37.591.702)	(22.659.737)
Aðrir liðir		318.340	(1.597.725)
		18.018.515	15.807.443
Hækkun (lækkun) rekstrartengdra eigna:			
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur		35.386.274	1.076.525
Birgðir		16.595.375	(12.095.156)
(Lækkun) hækkun rekstrartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		(14.724.878)	11.726.606
		37.256.771	707.974
Handbært fé frá rekstri		55.275.286	16.515.418
Fjárfestingahreyfingar			
Kaupverð rekstrarfjármuna	5	(5.745.397)	(3.512.136)
Kaupverð eignarhluta í félögum		(6.000.000)	0
Ný skuldabréfaeign		(22.238.241)	(16.254.453)
Afborganir skuldabréfaeignar		10.234.638	7.164.942
		(23.749.000)	(12.601.647)
Fjármögnunarhreyfingar			
Greiddar afborganir langtímaskulda		(4.065.168)	(4.065.167)
Lækkun (hækkun) krafna á tengda aðila	19	418.515	(3.573.387)
(Lækkun) hækkun skulda við tengda aðila	19	(4.786.092)	1.855.479
Aðrar breytingar		1.233.144	103.945
		(7.199.601)	(5.679.130)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		24.326.685	(1.765.359)
Handbært fé í ársbyrjun		63.843.187	65.608.546
Handbært fé í árslok		88.169.872	63.843.187
Aðrar upplýsingar:			
Innborgaðar vaxtatekjur		8.402.194	8.714.287
Greiddir vextir		(4.947.662)	(4.908.336)
Greiddir skattar		(1.362.585)	0

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

Kaupfélag Vestur-Húnvetninga er samvinnufélag með heimilisfesti á Íslandi. Skráð aðsetur félagsins er að Strandgötu 1, 530 Hvammstanga.

1.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga. Gerð er grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum, sem í meginatriðum eru þær sömu og árið á undan.

Við gerð reikningsskilanna samkvæmt settum reikningsskilareglum þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Ársreikningur félagsins er lagður fram miðað við forsendur um mat eigna og skulda miðað við áframhaldandi rekstur.

1.2 Samanburðarfjárhæðir

Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs varðandi greiðslukortakröfur sem teljast meðal viðskiptakrafna en voru áður sem aðrar skammtímakröfur.

1.3 Innlausn tekna

Tekjur í rekstrarreikningi samanstanda af reikningsfærðri sölu á vöru og þjónustu að frádregnum virðisaukaskatti og afsláttum. Tekjur af vörusölu eru færðar þegar eignarréttur og áhætta hefur færst yfir til kaupanda.

1.4 Aðrar tekjur

Umboðslaun eru tekjufærð á grundvelli fyrirliggjandi samninga. Söluhagnaður af varanlegum rekstrarfjármunum og eignarhlutum í félögum er reiknaður sem mismunur á söluverði og bókfærðu verði á viðskiptadegi.

1.5 Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Vaxtatekjur eru tekjufærðar miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu skuldabréfaeignar og áfallnar vaxtatekjur vegna bankainnistæðna og viðskiptakrafna eru tekjufærðar nema vafi leiki á um innheimtu þeirra.

Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í ISK á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning sem og áfallinn gengismunur á eignir og skuldir í árslok.

1.6 Verð- eða gengistryggðar eignir og skuldir

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í lok ársins. Verðtryggðar eignir og skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í byrjun janúar 2024. Áfallinn gengismunur og verðbætur á höfuðstól eigna og skulda eru færðar í rekstrarreikning.

Skýringar

1.7 Rekstrarfjármunir

Eignir eru skráðar meðal rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast félaginu og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Um er að ræða rekstrarfjármun sem er upphaflega skráðir á kostnaðarverði. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand.

Afskriftir eru reiknaðar samkvæmt línulegri aðferð til að gjaldfæra mismun á kostnaðar-/endurmetnu verði og hrakvirði á áætluðum endingartíma eignanna sem hér segir:

Fasteignir	25-50 ár
Vélar, áhöld og innréttingar	3-8 ár
Bifreiðar	8 ár

Hagnaður og tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði eigna á söludegi og er hluti af rekstrarhagnaði. Þegar eignir eru seldar sem endurmetnar hafa verið sérstaklega, eru fjárhæðir á sérstöku endurmati meðal eigin fjár sem tilheyra viðkomandi eignum millifærðar á óráðstafað eigið fé.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann verður til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur rekstrarfjármuna er eignfærður þegar endurbæturnar hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími verður lengri. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

1.8 Eignarhlutir í hlutdeildar- og öðrum félögum

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum eru færðir til eignar samkvæmt hlutdeildaraðferð. Samkvæmt þeirri aðferð er hlutdeild í hagnaði og tapi hlutdeildarfélaganna eftir kaup færð í rekstrarreikning og hlutdeild í öðrum hreyfingum á eigin fé færð á sérstakan eiginfjárreikning. Uppsöfnuð áhrif eftir kaup koma fram í bókfærðu verði eignarhluta í hlutdeildarfélögum. Hlutdeildarfélög eru félög þar sem félagið á að jafnaði milli 20 og 50% eignarhlut, eða hefur veruleg áhrif án þess að hafa bein yfirráð yfir þeim. Óinnleystum hagnaði vegna viðskipta milli félagsins og hlutdeildarfélaga er eytt hlutfallslega miðað við eignarhlutdeild. Óinnleystu tapi er einnig eytt út hlutfallslega nema gangvirði eigna sé lægra en bókfært verð. Hætt er að taka tillit til hlutdeildar í tapi hlutdeildarfélags þegar bókfært verð er núll nema félagið hafi gengist í ábyrgðir eða lánað hlutdeildarfélaginu.

Eignarhlutar í öðrum félögum eru að jafnaði eignfærðir á kostnaðarverði.

Eignarhlutar sem tapast hafa vegna gjaldþrota, nauðasamninga eða eignaleysis viðkomandi félaga eru gjaldfærðir í rekstrareikningi.

1.9 Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum félagsins.

1.10 Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða dagverði sé það lægra. Kostnaðarverð ákvarðast í samræmi við meðalkostnaðaraðferð. Kostnaðarverð fullunninna vara og vara í vinnslu samanstendur af efni, beinum launum, öðrum beinum kostnaði og óbeinum framleiðslukostnaði en ekki vaxtakostnaði. Dagverð er áætlað söluverð að frádregnum kostnaði við að ljúka við framleiðslu varanna og sölukostnaði.

Skýringar

1.11 Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af sjóði, óbundnum bankainnstæðum, skammtímaverðbréfum til skemmri tíma en 3ja mánaða.

1.12 Arður

Arður er færður í ársreikning þegar aðalfundur/hluthafafundur hefur samþykkt að greiða arðinn út.

1.13 Tekjuskattseign / - skuldbinding

Mismunur reiknaðs tekjuskatts samkvæmt rekstrarreikningi og þess tekjuskatts, sem reiknast af skattalegu tapi tímabilsins og kemur til frádráttar á næstu reikningsárum, færist til eignar í efnahagsreikningi sem tekjuskattsinneign. Mismunur þessi stafar af því að skattalegt tap samkvæmt skattframtali miðast við aðrar forsendur heldur en tap fyrir skatta samkvæmt rekstrarreikningi og er þar í meginatriðum um að ræða tímamismun vegna þess að gjöld, einkum afskriftir, eru að jafnaði færð fyrr í ársreikningi en skattauppgjöri.

Reiknuð tekjuskattseign, vegna frádráttarbærs tímabundins mismunar og yfirfærðs skattalegs taps, er færð í samræmi við settar reikningsskilareglur og að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður í framtíðinni muni nýtast á móti henni. Frádráttarbær tímabundinn mismunur stafar af því að bókfært verð eigna er lægra en skattalegt verð þeirra en mismunurinn verður frádráttarbær síðar við ákvörðun skattalegrar afkomu.

Reiknuð tekjuskattseign er metin með því tekjuskattshlutfalli sem ætla má að verði í gildi þegar til nýtingar á henni kemur.

1.14 Skuldabréfaeign

Skuldabréfaeign, sem ætlað er að eiga fram að gjalddaga, er færð á kostnaðarverði sem samanstendur af kaupverði og beinum kostnaði við öflun þeirra.

2. Fjárhagsleg áhættustjórnun

2.1 Fjárhagslegir áhættuþættir

Starfsemi félagsins hefur í för með sér margvíslega áhættu s.s. útlánaáhættu vegna krafna, áhrif breytinga á gengi erlendra gjaldmiðla og vaxtabreytingar. Áhættustjórnun félagsins beinist að aðgerðum til þess að draga úr þessum áhættuþáttum.

Skýringar

3. Laun og launatengd gjöld

Starfsmannamál

Laun og launatengd gjöld ársins sundurliðast þannig:

	2023	2022
Laun ...	165.958.457	166.380.277
Mótframlag í lífeyrissjóð ...	21.743.830	19.899.150
Önnur launatengd gjöld ...	15.821.761	16.419.998
	203.524.048	202.699.425

Hjá félaginu störfuðu 40 starfsmenn í um 22 stöðugildi á árinu. Laun og þóknanir til stjórnenda námu 15,9 millj. kr.

Félagið hefur ekki gert samninga við starfsmenn eða stjórnendur um lífeyris- eða eftirlaunagreiðslur.

4. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) greinast þannig:

	Banka-reikningar	Langtíma-kröfur / skuldir	Aðrir liðir	Samtals 2023	Samtals 2022
Vaxtatekjur og verðbætur ...	2.035.135	2.432.763	3.934.296	8.402.194	8.714.371
Vaxtagjöld og verðbætur	(611.673)	(786.723)		(1.398.396)	(4.908.336)
Gengismunur ...	0	0	(696.849)	(696.849)	(18.785)
	1.423.462	1.646.040	3.237.447	6.306.949	3.787.250

5. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig 2022:

	Fasteignir	Vélar, áhöld og innréttingar	Bifreiðar	Samtals
Bókfært verð 1/1 ...	141.217.388	27.036.803	1.727.076	169.981.267
Viðbætur á árinu ...	1.846.621	1.665.515	0	3.512.136
Afskrifað á árinu ...	(5.624.762)	(4.583.483)	(183.600)	(10.391.845)
Bókfært verð 31/12 ...	137.439.247	24.118.835	1.543.476	163.101.558
Bókfært verð í árslok 2023 greinist þannig:				
Kostnaðarverð ...	279.763.823	148.613.975	4.010.757	432.388.556
Afskrifað samtals ...	(142.324.574)	(124.495.143)	(2.467.281)	(269.286.998)
Bókfært verð í árslok ...	137.439.249	24.118.833	1.543.476	163.101.558

Skýringar

5. Rekstrarfjármunir (frh.)

Rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig 2023:

	Fasteignir	Vélar, áhöld og innréttingar	Bifreiðar	Samtals
Bókfært verð 1/1	137.439.247	24.118.835	1.543.476	163.101.558
Viðbætur á árinu	482.376	5.263.021	0	5.745.397
Afskrifað á árinu	(5.627.299)	(2.851.804)	(183.600)	(8.662.703)
Bókfært verð 31/12	132.294.324	26.530.052	1.359.876	160.184.252
Bókfært verð í árslok 2023 greinist þannig:				
Kostnaðarverð	280.246.197	153.876.998	4.010.757	438.133.953
Afskrifað samtals	(147.951.873)	(127.346.947)	(2.650.881)	(277.949.701)
Bókfært verð í árslok	132.294.324	26.530.052	1.359.876	160.184.252

Fasteignir félagsins sundurliðast þannig:	Fasteignamat	Brunabótamat	Bókfært verð
Strandgata 1, 530 Hvammstanga	263.600.000	1.420.570.000	132.294.324

Vátryggingarverð véla, áhalda, innréttinga og bifreiða er 127,9 milljónir króna í árslok.

Á Strandgötu 1 hvíla veð og skuldbindingar til tryggingar skuldum félagsins að fjárhæð 8,1 milljónir króna í árslok.

6. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum greinast á eftirfarandi hátt:

	Reykjahöfði ehf. Strandgötu 1, Hvammstanga 25%	Sláturh. KVH ehf. Norðurbraut 24, Hvammstanga 50%	Samtals
Staða 1/1	4.592.727	319.167.410	323.760.137
Hlutdeild í hagnaði	2.997.447	34.594.256	37.591.702
Staða 31/12	7.590.174	353.761.666	361.351.839

7. Eignarhlutir í öðrum félögum

Eignarhlutir í öðrum félögum greinast þannig:

	Eignarhlutd. í %	Nafnverð í lok árs	Bókfært verð í lok árs
Ámundakinn ehf	0,39%	923.631	1.638.945
Brauð- og kökugerðin hf	50,00%	600.000	600.000
Fóðurblandan hf	0,39%	3.688.770	3.688.770
Húnakorn ehf	5,71%	125.000	125.000
Ístex hf	1,47%	736.000	736.000
Selasetur Íslands ehf	14,07%	580.000	100.000
Selasigling ehf	3,85%	100.000	100.000
Skógarplöntur ehf.	100,00%	6.000.000	6.000.000
		12.753.401	12.988.715

Skýringar

8. Skuldabréfaeign

Breyting skuldabréfaeignar á árinu greinist þannig:

	Staða 1.1	Ný skuldabréf	Afborganir	Afskrifað	Verðbætur
Óverðtryggð skuldabréf	15.746.489	19.605.081	(5.666.712)	(1.247.635)	0
Verðtryggð skuldabréf	23.751.610	2.633.160	(4.567.926)	0	1.796.147
Skuldabréfaeign samtals	39.498.099	22.238.241	(10.234.638)	(1.247.635)	1.796.147

	Staða 31.12
Óverðtryggð skuldabréf	28.437.223
Verðtryggð skuldabréf	23.612.991
Skuldabréfaeign samtals	52.050.214

Afborganir af skuldabréfaeign í árslok 2023 greinast þannig á næstu ár:

Árið 2024	11.111.468
Árið 2025	9.164.707
Árið 2026	6.582.160
Árið 2027	3.810.955
Árið 2028	2.915.961
Síðar	18.464.962
	52.050.214

Skuldabréfaeign, samtals 52,1 millj. króna, kemur þannig fram í efnahagsreikningi:

Afborganir ársins 2024, færðar meðal veltufjármuna	11.111.468
Afborganir með gjalddaga eftir eitt ár eða síðar	40.938.746
	52.050.214

9. Tekjuskattseign og tekjuskattur

Breyting tekjuskattseignar (tekjuskattsskuldbindingar) á árinu greinist þannig:

Tekjuskatteign 1/1	1.095.120
Tekjuskattur af reglulegri starfsemi	(2.264.419)
Tekjuskattsskuldbinding 31/12	(1.169.300)

Tekjuskattseign (tekjuskattsskuldbinding) greinist þannig á eftirfarandi liði:

	Staða 1.1.	Staða 31.12.
Varanlegir rekstarfjármunir	(3.551.429)	(3.893.638)
Viðskiptakröfur	4.644.044	1.960.622
Birgðir	0	(1.160.852)
Gengismunur	2.505	94.165
Yfirfæranlegt tap	0	1.830.404
	1.095.120	(1.169.300)

Reiknaður tekjuskattur félagsins af hagnaði fyrir skatta (virkur tekjuskattur) er frábrugðinn þeirri fjárhæð sem kæmi út ef tekjuskattshlutfall er notað til útreikningsins sem hér greinir:

	2023	2022
Hagnaður fyrir skatta	48.893.593	31.431.090
Reiknaður tekjuskattur miðað við 20% skatthlutfall	9.778.719	6.286.218
Skattfrjálsar tekjur (varanl. mism., hlutdeildartekjur og söluhagn. eignarhluta)	(7.518.340)	(4.531.947)
Ófrádráttarbær gjöld	4.040	3.760
Reiknaður tekjuskattur í rekstrarreikningi	2.264.419	1.758.031

Skýringar

10. Birgðir

Birgðir greinast þannig:	31.12.2023	31.12.2022
Kjörbúð	52.717.496	48.319.542
Byggingavörudeild	19.876.438	22.573.805
Pakkhús	43.491.270	61.787.231
	116.085.203	132.680.578

Vátryggingarverð birgða er 145,1 milljónir króna í árslok.

11. Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig:	31.12.2023	31.12.2022
Viðskiptamenn	86.879.940	134.364.505
Greiðslukortakröfur	25.679.866	18.991.682
Niðurfærsla viðskiptakrafna	(18.033.610)	(23.220.220)
	94.526.196	130.135.967

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur eru færðar niður til að mæta almennri áhættu sem fylgir kröfueign félagsins. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður niðurfærslureikningur, sem mæta á þeim kröfum sem kunna að tapast, og er hann dreginn frá eignfærðum viðskipta- og skammtímakröfum í efnahagsreikningi. Breyting niðurfærslureikningsins greinist þannig:

	31.12.2023	31.12.2022
Staða 1/1	23.220.220	24.078.736
Lækkun afskriftareiknings	(5.186.610)	(858.516)
Staða 31/12	18.033.610	23.220.220

12. Aðrar skammtímakröfur

Aðrar skammtímakröfur greinast þannig:	31.12.2023	31.12.2022
Fjármagnstekjuskattur	660.810	171.586
Áfallnar vaxtatekjur af skuldabréfaeign	110.790	67.512
	771.600	239.098

13. Handbært fé

Handbært fé greinast þannig í lok árs:	31.12.2023	31.12.2022
Sjóður	590.647	669.344
Óbundnar bankainnstæður	87.579.225	64.939.202
	88.169.872	65.608.546

Skýringar

14. Eigið fé

Breytingar á eiginfjárreikningum greinast þannig:

Stofnsjóður félagsmanna:	2023	2022
Staða 1/1	1.936.312	1.824.579
Innborganir - útborganir úr stofnsjóði	(37.197)	(10.362)
Vextir	236.118	156.496
Fjármagnstekjuskattur	(359.378)	(34.401)
Arður	1.397.568	0
	3.173.423	1.936.312

Annað eigið fé:

Lögbundinn varasjóður:		
Staða 1/1	484.078	456.145
Breyting lögbundins varasjóðs á árinu	309.278	27.933
	793.356	484.078
Sjóður til stuðnings mjólkurframleiðslu:		
Staða 1/1	24.378.163	22.295.839
Verðbætur	1.952.454	2.082.324
	26.330.617	24.378.163

Sjóðurinn var upphaflega 10 milljónir króna og er verðbættur frá þeim tíma sem hann var fullmyndaður. Tilgangur sjóðsins er stuðningur við mjólkurframleiðslu á svæði Kaupfélagsins. Verði Kaupfélagið lagt niður eða sameinað verður sjóðurinn í umsjón mjólkurframleiðenda í Húnaþingi vestra.

Eftirstöðvar lána úr sjóðnum til kvótakaupa í mjólkurframleiðslu voru í árslok 23.612.991 milljónir króna.

Menningarsjóður:		
Staða 1/1	172.618	180.406
Tillög í sjóðinn	246.033	242.212
Veitt fé úr menningarsjóði	(250.000)	(250.000)
	168.651	172.618
Bundinn hlutdeildarreikningur:		
Staða 1/1	190.598.658	167.938.921
Bundin hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga	37.591.702	22.659.737
	228.190.360	190.598.658

Bundinn hlutdeildarreikningur er færður í samræmi við ákvæði laga um ársreikninga. Á reikninginn er færður mismunur á hlutdeild sem færð hefur verið í rekstrareikning vegna hlutdeildarfélaga og móttekins arðs frá hlutdeildarfélögum. Reikningurinn er leystur upp ef hlutdeildin er seld eða afskrifuð.

	2023	2022
Óráðstafað eigið fé:		
Staða 1/1	420.483.918	415.580.852
Verðbætur sjóðs til stuðnings mjólkurframleiðslu	(1.952.454)	(2.082.324)
Arður greiddur til sjóðsfélaga	(1.397.568)	0
Hagnaður ársins	46.629.174	29.673.060
Bundin hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga	(37.591.702)	(22.659.737)
Breyting lögbundins varasjóðs á árinu	(309.278)	(27.933)
	425.862.089	420.483.918
Eigið fé samtals	684.518.496	638.053.747

Skýringar

15. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir greinast þannig:	31.12.2023
Innlend óverðtryggð lán í ISK	8.130.335
	8.130.335

Afborganir af langtímaskuldum félagsins í árslok 2022 greinast þannig á næstu ár:

Árið 2024	4.065.169
Árið 2025	4.065.169
Árið 2026	4.065.169
	8.130.335

Langtímaskuldir samtals 8,1 milljónir króna koma þannig fram í efnahagsreikningi:

Afborganir ársins 2024, færðar meðal skammtímaskulda	4.065.169
Afborganir með gjalddaga eftir eitt ár eða síðar	4.065.166
	8.130.335

16. Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir greinast þannig:	31.12.2023	31.12.2022
Viðskiptaskuldir, almennar	76.033.614	64.690.252
Skuldir við fyrirtæki og stofnanir	66.086.010	81.665.946
	142.119.624	146.356.198

17. Aðrar skammtímaskuldir

Aðrar skammtímaskuldir greinast þannig í lok árs:	31.12.2023	31.12.2022
Ógreidd laun og launatengd gjöld	7.318.354	7.712.059
Orlofsskuldbinding	10.446.630	13.052.346
Virðisaukaskattur	11.201.300	17.678.629
Ógreiddur innheimtur fjármagnstekjuskattur	404.977	45.598
Áfallnir vextir af langtímalánum	62.875	71.225
	29.434.136	38.559.857

Skýringar

18. Ábyrgðarskuldbindingar

Kaupfélagið hefur gengist í sjálfskuldarábyrgð fyrir Reykjahöfða ehf. vegna láns að fjárhæð 3,0 milljónum króna í árslok 2023.

19. Viðskipti við tengda aðila

Tengdir aðilar félagsins eru hlutdeildarfélög, stjórn félagsins, framkvæmdastjóri og nánir fjölskyldumeðlimir fyrrgreindra aðila. Upplýsingar varðandi tengda aðila eru eftirfarandi:

Árið 2023	Seldar vörur og þjónusta	Keyptar vörur og þjónusta	Viðskiptakröfur	Viðskiptaskuldir
Sláturhús KVH ehf. (hlutdeildarfélag)	14.255.052	14.250.342	2.713.167	1.418.562
Reykjarhöfði ehf. (hlutdeildarfélag)	1.087.807	0	86.756	0
Stjórnarmenn og framkvæmdastjóri	21.617.061	0	1.733.332	23.870.692
	36.959.920	14.250.342	4.533.255	25.289.254

Árið 2022	Seldar vörur og þjónusta	Keyptar vörur og þjónusta	Viðskiptakröfur	Viðskiptaskuldir
Sláturhús KVH (hlutdeildarfélag)	12.377.523	10.351.244	0	429.159
Reykjarhöfði ehf. (hlutdeildarfélag)	841.313	0	1.531.979	0
Stjórnarmenn og framkvæmdastjóri	16.523.718	0	3.419.791	29.646.187
	29.742.554	10.351.244	4.951.770	30.075.346

Reykjahöfði ehf er í sameiginlegri eigu Kaupfélagsins (25%), Sláturhúss KVH ehf (50%) og annarra aðila (25%).